

Dél-Nyírség-Bihari Tájvédelmi és Kulturális Értékőrző Egyesület

Natura 2000 lepkéffajok monitoringjának megindítása, illetve védett, veszélyeztetett lepkéffajok kutatása a HNP Igazgatóság működési területén

Kövi 2005. évi „Zöld Forrás” pályázati kiírás K-36-05-00187C számú programja

A program rövid leírása:

A HNP Igazgatóság működési területén élő Natura 2000 lepkéffajok (*Arytrura musculus*, *Catopta thrips*, *Dioszeghyana schmidtii*, *Eriogaster catax*, *Euphydryas maturna*, *Gortyna borelii*, *Lycaena dispar*, *Maculinea arion*, *Maculinea teleius*, *Proserpinus proserpina*, *Zerynthia polyxena*) monitorozásának megkezdése az ismert legerősebb populációk vonatkozásában. További populációk keresése a friss botanikai eredmények alapján. Védett, veszélyeztetett lepkéffajok (*Rhyarioides metelkana*, *Nymphalis xanthomelas*, *Coscinia cribraria*, *Saragossa porosa* stb.) kutatása, jelenlétének megállapítása a HNP Igazgatóság működési területén.

Arytrura musculus (Ménétriés, 1859)
keleti lápi bogoly

5 helyen mutattuk ki ezt a lepkéffajt, amelyek közül 3 hely új, eddig ismeretlen terület!
Nevelési kísérletünk jobb eredménnyel zárult mint tavaly, hiszen ebben az évben csaknem 30 hernyót sikerült az áttelelésig nevelni, de az átteleltetés ebben az évben is kudarcba fulladt. Úgy látszik a faj ritkaságának magyarázata valahol itt rejtőzik...
A HNP Ig. működési területén legalább
- a Kék-Kálló völgyében,
- a Csohos-tónál és
- a Martinkai-legelőn
folytatni kell a faj monitoringját a lehatárolt részeken, személyes lámpázással és élvető UV-vödörösapdával.
Érdekes további kutatásokat végezni a lepkéffaj fejlődésében, amelynek egyes részleteit továbbra is homály fedi.
Folytatni kell a jelenlét-hiány kutatást is.

Gortyna borelii lunata (Freyer, 1838)
nagy szikibogoly

22 helyen mutattuk ki ezt a lepkéffajt, amelyek közül 12 hely új, eddig ismeretlen terület!
Megfigyeltük az imágó éjszakai mozgását, kopulációját, peterakási szokásait zseblámpával. Részletesebben megismertük a hernyó fejlődési menetét élőhelykezelési szempontból különösen fontos új ismereteket kutattunk ki.
10 élőhelyen próbáltuk megbecsülni a populáció nagyságát.
5 élőhelyen 10 mintavételi kvadrátban cönológiai felvételeket is végeztünk, amelyek mélyebb összefüggésekre mutattak rá.
A HNP Ig. működési területén legalább a hencidai Csere-erdőben, a konyári Hosszú-réten, Újszentmargitán, a Görbeházához tartozó Nagybogotán, a nádudvari Nagy-szigeten, a garbolci Nagy-erdőben és a Hetefejércse-Márokpapi között elterülő Böresök-gacsán folytatni kell a faj monitoringját a lehatárolt részeken, elsősorban a hernyórágak június közepi és augusztusi számlálásával.
Folytatni kell a jelenlét-hiány kutatást is.

Euphydryas maturna (Linnaeus, 1758)
díszes tarkalepke

6 helyen mutattuk ki ezt a lepkéffajt.
A HNP Ig. működési területén legalább
- a Gutti-erdőben,
- a Fényi-erdőben,
- az Ömbölyi-erdőben,
- a Jónás-részen,
- a Debreceni-hajdúböszörményi tölgyesekben,
- a Kőmörői-erdőben,
- a Bockereki-erdőben és
- a Lónyai-erdőben
meg kell kezdeni a faj monitoringját a lehatárolt részeken, az imágók vagy a hernyófészkek sáv menti számlálásával.
Folytatni kell a jelenlét-hiány kutatást is.

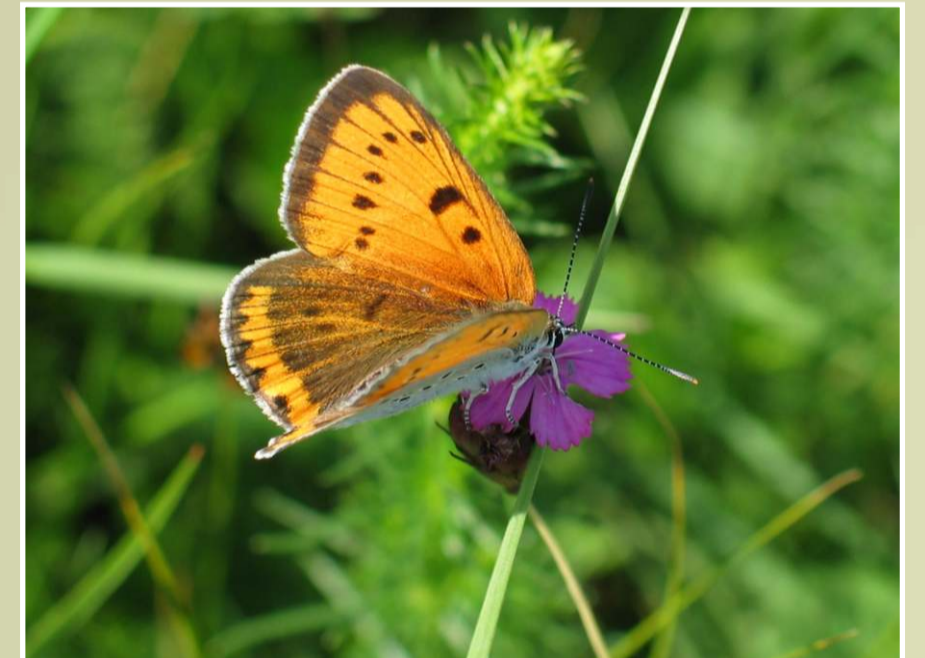
Maculinea teleius (Bergsträsser, 1779)
vérfü-hangyaboglárka

6 helyről mutattuk ki ezt a lepkéffajt, amelyek közül 4 hely új, eddig ismeretlen terület! A már ismert két területen jelölés-visszafogás vizsgálatot végeztünk 3-3 napon át.
A HNP Ig. működési területén legalább a fülesdi Tárnicsok-rétjén, az álmosdi Daru-lápon és a nyirábrányi Káposztás-lapason folytatni kell, illetve meg kell kezdeni a faj monitoringját a lehatárolt részeken, jelölés-visszafogás módszerével.
Folytatni kell a jelenlét-hiány kutatást is.

Eriogaster catax (Linnaeus, 1758)
sárga gyapjasszövő

Egyetlen helyen, a Lónyai-erdőben találtuk meg ezt a lepkéffajt, amelynek a szegélyeiben él.
A HNP Ig. működési területén legalább
- a Lónyai-erdőben
meg kell kezdeni a faj monitoringját a lehatárolt részeken, a hernyófészkek sáv menti számlálásával.
Folytatni kell a jelenlét-hiány kutatást is.

Lycaena dispar rutula (Werneburg, 1864)
nagy tűzlepke

30 helyről mutattuk ki ezt a lepkéffajt, amelyek nagy része új, eddig ismeretlen terület! Ez egyáltalán nem meglepő, hiszen az egész Kelet-Magyarország egyik legerjedtebb lepkéffajáról van szó (még). Nagyobb egyedszámú populációt azonban csak a Hortobágyon találtunk.
A HNP Ig. működési területén legalább a Görbeházához tartozó Nagybogotán és az álmosdi Daru-lápon és meg kell kezdeni a faj monitoringját a lehatárolt részeken, sáv menti számlálás módszerével.
Folytatni kell a jelenlét-hiány kutatást is.

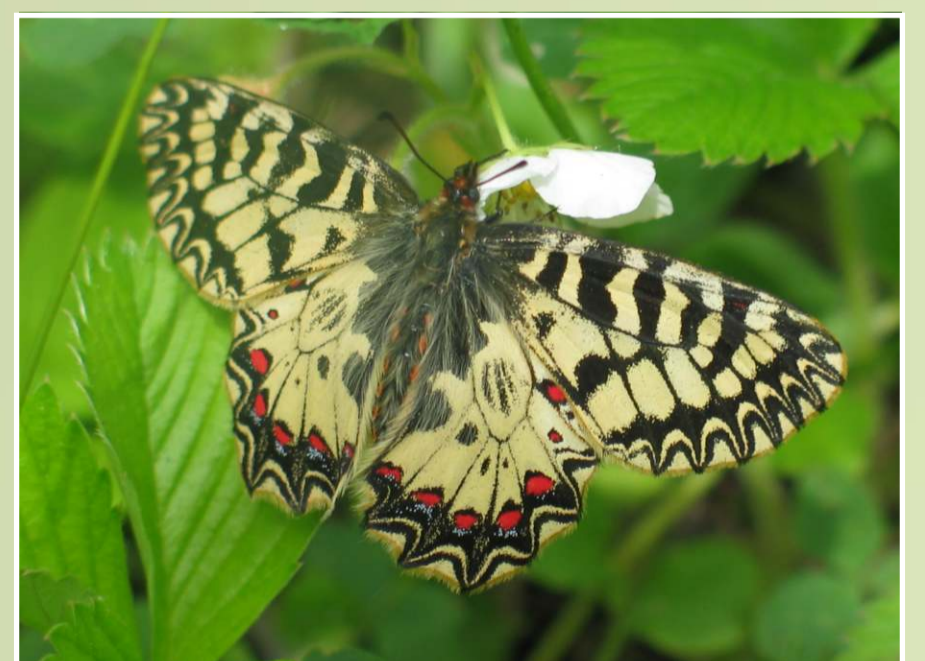
Maculinea arion ligurica (Wagner, 1904)
türkiz-hangyaboglárka

Az egyetlen egyébként jól ismert élőhelyén, a barabási Kaszonyi-hegy „lábánál” találtuk meg ezt a lepkéffajt.
A HNP Ig. működési területén legalább itt meg kell kezdeni a faj monitoringját a lehatárolt részeken, sáv menti számlálás (esetleg jelölés-visszafogás) módszerével.
Folytatni kell a jelenlét-hiány kutatást is (hátha...).

Kutatási területek:

- HUHN20001 Felső-Tisza
- HUHN20002 Hortobágy
- HUHN20007 Szentpéterszeg-Hencidai gyepek
- HUHN20008 Kismarja-Pocsaj-Esztári gyepek
- HUHN20010 Pocsaji-kapu
- HUHN20011 Hencidai Csere-erdő
- HUHN20014 Kismarjai Nagy-szik
- HUHN20016 Kék-Kálló-völgye
- HUHN20017 Hajdúbagosi-legelő
- HUHN20020 Monostorpályi-legelő
- HUHN20021 Halápi Álló-hegy
- HUHN20024 Martinkai-legelő
- HUHN20025 Kőrises Jónás-rész
- HUHN20028 Csohos-tó
- HUHN20029 Létavértesi Falu-rét
- HUHN20033 Debrecen-hajdúböszörményi tölgyesek
- HUHN20035 Ömbölyi-erdő és Fényi-erdő
- HUHN20036 Bátorligeti Nagy-legelő
- HUHN20037 Bátorligeti láp
- HUHN20038 Újtanyai lápok
- HUHN20039 Júlia-liget
- HUHN20045 Kaszonyi-hegy Dédai-erdő
- HUHN20046 Gelénes-Beregdaróc
- HUHN20047 Vámosatya-Csaroda
- HUHN20048 Tarpa-Tákos
- HUHN20049 Lónya-Tiszaszalka
- HUHN20050 Kőmörő-Fülesd
- HUHN20051 Eret-hegy
- HUHN20053 Magosligeti-erdő és gyepek
- HUHN20054 Csaholc-Garbolc
- HUHN20058 Teremi-erdő
- HUHN20098 Dél-ásványi gyepek
- HUHN20100 Gatály

- Hortobágyi Nemzeti Park
- Szatmár-Beregi TK
- Hajdúsági TK
- Bihari-sík TK
- Bátorligeti ösláp TT
- Fényi-erdő TT
- Hencidai Csere-erdő TT
- Hajdúbagosi Földkutya-Reszervátum TT
- Kaszonyi-hegy TT
- Debreceni Nagyerdő TT

Zerynthia polyxena (Denis & Schiffermüller, 1775)
farkasalmalepke

22 helyről mutattuk ki ezt a lepkéffajt, amelyek nagy része új, eddig ismeretlen terület! A Tisza és mellékfolyóinak hullámsíkján nagy populációkat találtunk. A Nyírségből is ismert néhány hatalmas egyedszámú népessége a fajnak.
A HNP Ig. működési területén legalább a Lónyai-erdőben, a Ricsei-erdő szegélyében és a garbolci Túr-gáton meg kell kezdeni a faj monitoringját a lehatárolt részeken, sáv menti számlálás módszerével.
Ki kell dolgozni a gátak kaszálásának „polyxena-barát” módszerét, hiszen így minden évben több százezer példányt pusztítjuk el (feleslegesen).
Folytatni kell a jelenlét-hiány kutatást is.

A kutatási program koordinátora: Baranyi Tamás
A kutatás végrehajtója: Baranyi Tamás, Józsa Árpád Csaba

2006